

Sygn. akt V Ka 865/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie V Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący : SSO Artur Ozimek (spr.)

Sędziowie: SO Dorota Janicka

SO Marek Siwek

Protokolant: st. prot. sądowy Ewa Kruk

przy udziale Prokuratora Krzysztofa Rubika

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r.

sprawy **Z. N.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 290 § 1 k.k. w zb. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku

z dnia 4 lipca 2013 r. **sygn. akt III K 1653/12**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla orzeczony w trybie art. 46 § 1 k.k. obowiązek naprawienia szkody;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od zwrotu wydatków za postępowanie odwoławcze ustalając, że ponosi je Skarb Państwa.

Sygn. akt V Ka 865/13

UZASADNIENIE

Z. N. został oskarżony o to, że w dniu 27 października 2012r. z lasu w miejscowości K., woj. (...) po uprzednim wyrębie zabrał w celu przywłaszczenia 2 drzewa sosny oraz drzewo grab o łącznej wartości 530,81 zł. na szkodę Nadleśnictwa L., tj. o czyn z art. 290 § 1 k.k. w zb. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku:

I. Z. N. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 278 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres próby 2 (dwóch) lat;

III. na podstawie art. 290 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz Nadleśnictwa L. nawiązkę w wysokości 1061,62 zł. (tysiąc sześćdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt dwa grosze);

IV. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do częściowego naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz Nadleśnictwa L. kwoty 100 (sto) złotych;

V. zwolnił oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych, z czego wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył prokurator, który zaskarżył go w części dotyczącej obowiązku naprawienia szkody, na korzyść oskarżonego i powołując się na treść art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 1 k.p.k. zarzucił:

obrazę przepisów prawa karnego materialnego a mianowicie art. 46 § 1 k.k. polegającą na zobowiązaniu oskarżonego do częściowego naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonego kwoty 100 zł., w sytuacji gdy skradzione przez oskarżonego drzewo zostało zwrócone pokrzywdzonemu.

Podnosząc powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nałożonego na oskarżonego zobowiązania do częściowego naprawienia szkody.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja prokuratora jest zasadna zarówno w zakresie postawionego zarzutu jak i opartego na nim wniosku.

Na wstępie nie sposób zauważyć, że wina oskarżonego Z. N. w sprawie nie jest kwestionowana i nie budzi wątpliwości.

Wyrok znajduje oparcie we właściwej ocenie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w postępowaniu, a zatem nie ma podstaw do zdyskwalifikowania w tej części zaskarżonego rozstrzygnięcia. Rację ma skarżący wskazując na obrazę prawa materialnego w postaci art. 46 § 1 kk.

Obraza prawa materialnego zachodzi wtedy, gdy sąd dokona błędnej wykładni przepisu lub też zastosuje przepis nieodpowiedni. Polega również na wadliwym zastosowaniu/lub niezastosowaniu/ prawa materialnego w orzeczeniu opartym na prawidłowych ustaleniach faktycznych /OSNKW 1974r, z. 12, poz.233/90/.

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości fakt, że skradzione przez oskarżonego drzewo sosnowe i grabowe zostało zatrzymane /vide: protokół zatrzymania rzeczy z dnia 27 października 2012r. k.7-9/ i oddane na przechowanie Nadleśnictwu L. /vide: protokół oddania rzeczy na przechowanie k.10-11/. Ponadto w toku postępowania przygotowawczego powyższe dowody rzeczowe /w postaci 50 sztuk drewna sosnowego i 11 sztuk drewna grabowego/ zostały zwrócone pokrzywdzonemu Nadleśnictwu L. /vide: postanowienie z dnia 6 grudnia 2012r. k.32/.

Przedstawione dowody wskazują, iż szkoda została pokrzywdzonemu naprawiona. Konsekwencją powyższych ustaleń jest to, iż orzeczenie o obowiązku naprawienia szkody w trybie art. 46 § 1 kk było wadliwe. Wszak materialną podstawą przy orzekaniu tego środka karnego jest istnienie /w chwili orzekania przez sąd/ szkody, która została wyrządzona przestępstwem. Innymi słowy, obowiązek naprawienia szkody, przewidziany w art. 46 § 1 k.k., dotyczy tylko szkody, której nie naprawiono w całości albo w części /OSNKW 2013/7/57/. A zatem w pierwszej kolejności obowiązkiem sądu orzekającego było ustalenie, czy szkoda ta nie została w toku postępowania naprawiona /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2011 r. III KK 392/10: naprawienie szkody, o którym mowa w art. 46 § 1 k.k., to w szczególności wyrównanie straty, którą poszkodowany poniósł. Sąd karny musi uwzględnić w chwili wyrokowania rozmiary pokrytej już szkody, w szczególności wartość uprzednio odzyskanego w stanie nie pogorszonym mienia. LEX nr 794161/.

W efekcie sąd I instancji błędnie zdekodował normę określoną w art.46 § 1 kk wadliwie przyjmując, iż zostały spełnione przesłanki do jej orzeczenia w całości lub części.

Ubocznie należy tylko wskazać, iż orzeczenie tego obowiązku nie byłoby również możliwe, gdyby szkoda nie została naprawiona. Wszak w wypadku skazania za wyrąb drzewa w lesie albo za kradzież drzewa wyrąbanego lub powalonego sąd orzeka na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości podwójnej wartości drzewa – art. 290 § 2 kk. Istota nawiązki orzekanej na rzecz pokrzywdzonego polega na stworzeniu możliwości uzyskania przez pokrzywdzonego materialnego zadośćuczynienia za szkody wyrządzone przestępnym zachowaniem sprawcy i istotowo zbliża się do

instytucji odszkodowania cywilnego /Kodeks Karny Część Szczególna, tom III, red. A. Zoll, Zakamycze 2006./ I jeśli się spojrzy z tej perspektywy na orzeczoną wobec oskarżonego nawiązkę z art. 290 § 2 kk, która niewątpliwie ma także charakter kompensacyjny, to obowiązek określony w art. 46 § 1 kk będzie się materializował tylko wtedy, kiedy nawiązka nie zrekompensuje powstałej w wyniku przestępstwa szkody. O ile sąd I instancji wskazał źródło w doktrynie, które miało na celu wsparcie jego decyzji w przedmiocie orzeczenia obowiązku naprawienia szkody obok nawiązki, jednakże nie dokonał krytycznej analizy prezentowanego tam poglądu. Autorzy wskazali tamże, że możliwość równoległego orzeczenia /nawiązki i obowiązku naprawienia szkody/ będzie tylko w takiej sytuacji, kiedy orzeczona nawiązka /w wysokości podwójnej wartości drzewa - § 2 art. 290 kk/ nie będzie pokrywała w całości wyrządzonej szkody. Niestety, pomimo powołania się na w/w pogląd /Kodeks karny, op. cit. oraz tak samo Kodeks Karny Komentarz J. Bafia i inni, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1977, str. 568/, sąd I instancji w tym zakresie nie poczynił żadnych ustaleń, które uzasadniałyby orzeczenie obowiązku naprawienia szkody, choć było to możliwe. Z wyliczenia sporządzonego przez pokrzywdzone Nadleśnictwo wynikało, że wartość drzewa wyniosła 530,81 zł, zaś drewna odzyskanego 131,63 zł /k.22/. Tym samym także z powyższych względów orzeczenie tego obowiązku było niedopuszczalne, gdyż orzeczona nawiązka pokrywała w całości wyrządzoną szkodę. A zatem brak było materialnych podstaw do uznania, że szkoda nie została naprawiona w całości czy w części a tylko wtedy otwierałoby to możliwość lub obowiązek /o ile stosowny wniosek zostałby złożony przez pokrzywdzonego w terminie określonym art. 49a kpk/ do zastosowania normy określonej w art. 46 § 1 kk.

Z tych też względów i wobec nie stwierdzenia przesłanek podlegających uwzględnieniu z urzędu, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok poprzez uchylenie orzeczenia w części dotyczącej obowiązku naprawienia szkody.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze uzasadnia przepis art. 634 kpk.

Artur Ozimek Dorota Janicka Marek Siwek